

TOLSEMI

ISLAM OG ISLAMISMA ERU HVØR SÍTT

Mánadagin rakk islam-kritiska Pegida rørslan donsku gøturnar í Keypmannahavn í einari tíð, har Frakland við Charlie Hebdo helst hevur endurbyrjað eina »Muhammed kreppu« í navninum á talufrælsi. Torføra kjakið er, hvør avmarkar hvønn og út frá hvørjari hugsan

Heini í Skorini

Frá mótmælisgonguni í Keypmannahavn mánakvøldið 19. januar

Mynd: Polfoto

Mortan Østerø

Bæði víðgongdir politikarar í Evropa, sum franska Marie Le Pen og Geert Wilders úr Hollandi, og islam-kritiskar rørlur, sum Pegida, leggja áherðslu á, at islam er av tí ónda. Beinleiðis javntekin kunnu setast millum fremmandar muslimar og yvirgang.

Tá ið kjakið um flóttafólk kyknaði í Føroyum, gjørdist eisini greitt, at hetta javnatækni hevði fastatøkur millum summar føroyskar viðmerkjarar. Fylgispurningurin er at útgreina, hví soleiðis er statt í Føroyum. Evropeiska fregnartænastan, Europol, boðar frá, at í árunum 2007-2013 vóru 2.110 yvirgangsalóp í Evropa. 12, ella einans eitt prosent, av hesum álopunum vórðu átrúnaðarliga motiverað, sambært Europol. Ikki færri enn 1.637 av hesum álopunum vórðu framd av víðgongdum seperatistum og nationalistum. Also tyk-

ist tað ikki verða rættvíst javnatekn millum islam og yvirgang. Sambært Heina í Skorini, Ph.D. lesandi, eru tað negativu søgurnar, sum tekna ræðuwmyndina.

– Tað er væl tí, at vit hoyra so nógvar negativar søgur um útlendingar, tilflytarar og miseydnada integrasjón, bæði í okkara grannalondum og longur burturi. Søgur um parallellsamfeløg, yvirumboðan í kriminalitets-hagtølunum, sonevndar no-go zones, og ikki minst yvirgangsalóp á evropeiska meginlandinum eru við til at stuðla hesum hugburðinum. Hetta hóast religiøst motiveraður yvirgangur sambært Europol er serstakliga avmarkaður í mun til etnonationalistiskan, politiskan yvirgang, sigur Heini.

Ger seg galdandi í politikki

At fremmandaræddi hugburðurin mótmegismuslimum fær fastatøkur millum fólk,

kemur eisini til sjóndar í veljaraatburðinum til EStingval. Her er valluttøkan vanliga heilt oman móti 40 prosentum, og tey sum fara á val hava veitt útlendinga-kritisku flokkunum dygga undirtøku.

– Evropaparlamentsvalið í 2014 staðfesti, at móttstøðan ímóti øktari tilflyting er eitt regionalt fyrbrigdi við breiðum fólksligum kjølfesti. Framgongdin hjá til dómis Dansk Folkeparti í Danmark, Sverigedemokratarna í Svøríki, Ukip í Bretlandi og Front National í Fraklandi ber boð um hetta sama. Álopið í París og óhugnaligu reportasjurnar frá millum øðrum Islamiska Statinum í Irak/Sýria eru við til at styrkja hesa skepsis. Og so gloyma vit at spyrja tann einfalda spurningin, hvussu nógv flóttafólk í grundini eru terroristar. Og vit gloyma eisini teir útlendingar, sum longu eru í Føroyum, og sum eru eitt positivt ískoyti til føroyska samfelagið, sigur

Heini í Skorini, men heldur tó ikki, at talufrælsi eigur at skerjast hesum viðvikjandi.

– Eg haldi ikki, at vit við lóg skulu avmarka orðadráttin. Um tú hoyrir eitt sjónarmið, sum tær ikki hóvar, so er at svara við einum argumenti og ikki eini paragraff í revsilógini. At avmarka tað frælsa kjakið við makt og lóg er ikki rætti vegurin at fara, sigur Heini.

– Eingin religiún í sær sjálvum skaðilig. Heldur eru ávísar tulkningar av religiún skaðiligar. Sum mín russiski professari í religiúnsvísindi í London plagdi at siga: "Religion is what people make of it". Religiún er tað, sum vit gera tað til. Eingin religiún er eitt fastfryst, monolitiskt fyrbrigdi. Religiún hevur onga substantiella, óreingiliga kjarnu, men verður skapt av menniskjum, av tulkningum og av praksis. Tað snýr seg ikki (bara) um, hvat stendur í Torah'ini ella Koranini ella Bibliuni. Tað

snýr seg um, hvussu hetta verður tulkað, og hvussu tað verður brúkt sosialt og politiskt, sigur Heini.

Tann gylti millumvegurin

Hann vísir á, at islam og islamisma er hvør sítt fyrbrigdi, og tað eiga vit ikki at blanda saman. Greiða upp-býti er, at islam er ein átrúnaður, meðan islamisma er ein totaliter ideologi. Páhaldini eiga, sambært honum, ikki at avmarka, at føroyingar taka móti flóttafólki, men tað merkir heldur ikki, at Føroyar eiga at taka fólk inn, uttan at seta spurnartekin.

– Eg haldi, at Føroyar væl kunnu taka móti flóttafólki, men vit skulu sjálvandi gera tað við skili. Vit skulu ikki taka fleiri, enn vit megna at servisera við øllum teimum integrasjónstilboðum, sum eiga at setast í verk. Vit skulu læra av teimum góðu dømunum, t.d. úr Íslandi, og vit skulu ikki endurtaka mistøkini úr

Danmark, har flóttafólk sita til fánýtis í einum innlæstum asyl-sentri í mánaðir og ár, áðrenn tey sleppa út í samfelagi. Tá verður úrslitið hareftir, sigur Heini.

– Í heila tikið hava føroyskir myndugleikar verið alt ov restriktivir í mun til útlendingar generelt, og vit hava svikið tey, sum eru komin, tí tilboðini hava verið so ússalig. Vinnuhúsið hevur eisini leingi eftirlýst ein meiri liberalan útlendingapolitikk. Tað finst ein gyltur millumvegur ímillum naiva tilbíðjan av tí multikulturella samfelagnum og rasistiskan, ógrundaðan fremmandaótta. Hesin millumvegurin snýr seg um at viðurkenna, at tað er ein stór avbjóðing at taka ímóti flóttafólki og útlendingum generelt, men at tey – við røttu integrasjónsamboðunum – kunnu gerast ein vinningur fyri Føroyar, sum jú stríðist við ovurstórar demografiskar trupulleikar, sigur Heini at enda.